

WERNER SCHWAB

ESCALATIE ordinaire
Een borstklemklucht in zeven affecten

Vertaling Tom Kleijn

Opvoeringsrechten originele tekst:

Opvoeringsrecht amateur: Deutscher Theaterverlag, Grabengasse 5,
69469 Weinheim

Beroepstoneel: S. Fischer Verlag, Hedderichstr. 114, 60596 Frankfurt/Main

© Copyright Nederlandse vertaling: Tom Kleijn - 1995

PERSONEN

HELMUT BRANDWAARDE, een werkeloze spaarbankbediende

AANVERLOOFDE VAN BRANDWAARDE

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

NOITROESTER, Worstkraambezitter

Politieagent

Caféhouder

Parkwachter

Showmaster

Krantenkioskbezitter

(kortom: het openbare oog)

DE OUDE ECHTGENOOT

DE OUDE ECHTGENOTE

DE FOTOGRAFEN

RUIMTE

Louter afkortingen.

TAAL

De samenhang is vervaardigd. De taal heeft een voorwerp ondergepist, schudt haar uitscheidingsorgaan droog en gaat weg.

Het taalnatte voorwerp blijft zonder een waargenomen eigenschap achter.

De taalwat zij ook mag zijn, dient zichzelf als haar eigen mondvoorraad naar helemaal niets toe waar te nemen.

EERSTE AFFECT

Een worstkraam.

Helmut Brandwaarde vreet gretig een grote worst. Naast hem heeft zich zijn Aanverloofde geposteed. Iets verderop neemt het Oude Echtbaar in vrome aandacht stukjes leverkaas tot zich. De Worstman is achter het buffet bezig.

HELMUT BRANDWAARDE

Nog meer mosterd. Nog meer scherpe mosterd op mij erop.
De Worstman kleddert mosterd op de worst van Brandwaarde.

AANVERLOOFDE VAN BRANDWAARDE

tegen Brandwaarde

En denk bij het afscheiden van jouw sollicitatiewoorden altijd aan onze geldzuchtige getrouwde toekomst, opdat jij de woorden van de sollicitatie omvangrijker uit kunt spreken met jou. Want als jij uit jouw spaarbankwerkeloosheid niet spoedig als een haas oversteekt naar een dagelijkse spaarbankafhankelijkheid, dan wordt onze verloving uitgehaald als een zinloze pullover waarvan de wol haar diensten aan hogere doelen dient aan te bieden. Een spaarbankbediende die door een spaarbank wordt gestoofd, is een smakelijke zaak. Een ongekookte spaarbanknietbediende is een crimineel geval voor de dierenlichamenafvalverwerking.

Dus ik verlaat jou nu, maar voorlopig alleen maar voorlopig. Ik hoop dat alles goed gaat, opdat alles goed kan worden.

Ze gaat af.

HELMUT BRANDWAARDE

Nog meer mosterd, Meneer Nooitroester. Nog meer scherpe mosterd op mij erop.
De Worstman kleddert mosterd op de worst van Brandwaarde.

DE WORSTMAN

Normaal verteerbare omstandigheden
waarde Meneer Brandwaarde

Mosterd tegen betaling

Betaling voor een mosterd

Anderzijds stamworstgastschappelijkheid

Meneer Brandwaarde

Mosterd als dienstjarentoeslag

Herkenningswaarde in Nooitroester's worstkraam

Privé persoonlijkheid tegenover worstopenbaarheidspersoon

Meneer Brandwaarde

Dus is de mosterd voor u een kosteloos verworven persoonlijkheidsmosterd.

HELMUT BRANDWAARDE

Dan overvalt u mijn gegrilde worst onmiddellijk en welgemeend met nog meer mosterd, Meneer Nooitroester, en lokt u het worstige loeder een hinderlaag in. Legt u een pepperoni bij haar in het wegwerpbordbed, dan is ze pikant en Balkanees en in de Zuidoostelijke darmen verschijschijft zich dan een oorlog. En ik, ik heb vuur nodig vandaag, hete vuurgloed tegen mijn werkradeloosheid, zelfverzekerd brandplaatsgedrag bij de volgende eerste bestijging van een spaarbank.

De Worstman doet wat hem wordt gevraagd. Brandwaarde likt genietend mosterd.

DE WORSTMAN

Mensen

Brandwaarde

Meelwormengevoel heden ten dage

Mensheid is hetzelfde als voorraadkamer van de mens

Voorraad is registratie van de middelen

Instanties

Brandwaarde

Onoverzichtelijkheid als instantieloosheid

De complicatie is tendentieus

Geen sexuele lust van de instanties meer

Dat zeg ik, Brandwaarde

Ik, Nooitroester, de worstman als het openbare oog

Mensen verrotten zonder leiding

En ongedierte plakt de rekenmachines vast van de volkstellingsplannen

Daarom bent u zo'n tedere zeldzaamheid, mijn levensgoedgezinde Meneer

Brandwaarde. Iemand zoals u kan men voortdurend optellen en vertellen als een eikenstamboomgast.

HELMUT BRANDWAARDE

Roeit u mijn naam niet zo vaak uit, Nooitroester. Hoe heftiger u mijn naam verbruikt, des te rapper woekert hij voort met zichzelf. In mij is namelijk een onnozele naam ingebouwd. Helmut Brandwaarde ... en dat helemaal zonder voor de hand liggende verklaringen.

Hij likt weer mosterd.

De Hoofdsparbankbediende komt bij de worstkraam aanstormen en houdt de Worstman een bankbiljet onder de neus. Bij deze actie stoot hij per ongeluk tegen Brandwaarde, wat tot gevolg heeft dat het kostuum van Brandwaarde van boven tot onder met mosterd wordt bevlekt. Sprakeloos bekijkt hij zichzelf. In zijn hand houdt hij radeloos zijn aangevreten worst.

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Wisselt u zeker op staande voet dit protestbiljet van de bank. Een automaat, hij resorteert allang alleen nog maar onder zichzelf. Zelfzuchtig heeft hij op zichzelf eigendunkelijk geschreven: Gooit u absoluut vereist uitsluitend het precieze bedrag in mij naar binnen.

De Worstman wisselt.

HELMUT BRANDWAARDE

U ... U aanstotelijk onvoorzichtige smeerlapvertegenwoordiger. U hebt mijn kostuum in mijn afgrond gestort. Jarenlang werd ik door mijzelf gedwongen heimelijk de kataloogheden van alle postorderbedrijven in het oog te houden, tot ik eindelijk een kostuum heb kunnen vangen dat een broederlijke gelijkenis kenmerkzaam kon laten zien met mijn vormselkostuum dat ik veel bonte jaren geleden naar mijn vormsel heb mogen begeleiden. De tijd die mij gevormd heeft, was namelijk een gelukkige tijdsbrandgang. Je brak open ... zonder leeg te lopen. Zelf was je namelijk nog een goed ingebeelde grondluchtraket en de toekomst een hartig sappig toebereid kontgat, dat zich wist te gedragen als een geile goudmijnschacht.

huilerig

En met de kracht van de gelijkenis van dit kostuum met mijn toenmalige hoopkostuum wilde ik op de huidige verrottende dag mijn werkeloosheid bijvullen met een eindzege-achtige sollicitatie, opdat er eindelijk alleen nog maar werk bestaat ... helemaal zonder loosheid.

woedend

En dan stort u zich als een afgericht roofdier op mijn vormsel en bekladt mijn verleden toekomst met mijn scherpe Balkan-mosterd.

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Aahaha ... U ruikt zo veelbetekenend zoals een echt idioten-zwijn. Haha, kostelijk, hoe u zich zo, bevuild met scherpe Balkan-mosterd, aan het blauwe oog van de werkelijkheid prijsgeeft. Bravo, alleen een hartstochtelijk uitgevoerde belachelijkheid is een legitieme belachelijkheid. Gaat u toch op een wegwerp bord liggen, vraagt u een pepperoni om een bijslaap en steekt u een vork in uw zonderlinge niet passende lichaam naar binnen, opdat uw blinde vetogen openspatten, en de uitzichtloze geur van het vetogenwater zal de zurige verteringsapparaten van de hele landstreek alhier aanlokken die u en uw pepperonihoer inclusief de scherpe Balkan-mosterd met zichzelf zullen omsingelen om u, mijn kleinmenselijke heer, en uw garnituurvormige gevolg in stukken te snijden, op te lossen en uit te scheiden op een volledig verwaarloosd, stinkfanatiek openbaar toilet waar zelfs de eigenlijk situatiegebonden w.c.-juffrouw allang voor op de vlucht is geslagen, omdat zelfs de meest algemene w.c.-juffrouwenreukpapillen een eergevoel begraven hebben liggen in de humus van hun neusslijmvliezen, wat men van u niet kan beweren, want uw soort is uw bloedworstachtige nageboorte die voedermiddelen economisch aan de varkens van de menselijke voeding opgevoerd moet worden, omdat het varken op zich tijdens zijn groeiperiode recht op een onderafschuwelijk eiwit moet hebben, wat men van u niet zou mogen durven beweren, omdat toch een moreel integer huisdier moet kunnen aantonen dat het recht heeft op voer, dak en dood, wat men van u niet kan beweren, omdat immers het varken in de dood omhoog veredeld kan worden in een intelligent produkt, wat men van u niet zou mogen durven beweren, omdat u, u wordt door niemand naar binnen getransformeerd in stoofvlees, in gerookte ham of in een worst.

Uitgeput veegt hij met een zakdoek zijn voorhoofd af.

HELMUT BRANDWAARDE

Maar ik ben toch ... kleingeboren ... tenminste aanstootgevend toch een worst ...

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Ach ja ..., neemt u me niet kwalijk. Worstman, een kom glashelder water heeft nu mijn licht overuitgedroogd verhemelte nodig.

De Worstman doet wat hem wordt gevraagd.

HELMUT BRANDWAARDE

hysterisch

Nog meer mosterd. Nog meer scherpe mosterd op mij erop.

De Worstman kleddert mosterd op zijn kostuum. Brandwaarde smeert hem jammerend en lachend over zijn hele kleding. Dan begint hij te huilen.

Het Oude Echtbaar dat elkaar in de tussentijd wederzijds leverkaas is gaan voeren, komt op Brandwaarde af, klopt hem geruststellend op de rug en voert ook hem een stukje leverkaas.

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Aan het werk.

Het werk roept als een wildernis.

Het werk is het meest unieke voorbehoedsmiddel tegen iedere misdaad.

De geslachtsrijp werkende mens is het imago van de doeltreffend werkende mens.

Een werkeloos mens is de voorhuidvernauwing van de menselijk volwaardige natuur.

Hij drinkt het water in één teug op en gaat haastig af.

DE WORSTMAN

Het geluk heeft u bij het spel verloren

Brandwaarde

Armzalig bevlekt staat het er nu met u voor

De worst als fenomeen bent u geworden

en Nooitroester zal u verkopen

Ha

Hopeloosheid

Brandwaarde

Geen mens bestijgt roekeloos een verwachting

oog in oog met een worst

De worst, die vreet je tussendoor en tegen jezelf of je voert haar volhardend op aan de eigen binnenhond.

HELMUT BRANDWAARDE

gooit zijn worst weg

De onbepaalbare brandwaarde.

Hij geeft zich een klap om de oren.

Het worstnageboortige varkensvoer.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De ontstekingsbevorderende werkeloosheid.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De voortdurend aangroeiende werkijsver.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De koppig afwijzende spaarbank.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De spaarbanktoegangsontzegde spaarbankbediende.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De dagelijkse dagdoodpijn.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De minderwaardigheidsgevoelsvljijte nacht.

Hij geeft zich een klap om de oren.

De oorlogsbruinbescheten mosterd op het kostuum van de dagelijkse sollicitatie.

Hij stompt zich in zijn maag.

De spaarbanken, die zich allemaal een gezellig geslachtsverkeer onder een warme deken gunnen om mij in de spaarbankverlaten zone zwetend te laten bevriezen, mij, Helmut Brandwaarde.

Hij trekt de broek van zijn kostuum naar beneden en stompt zich in zijn weke

delen.

Zegt u eens, Meneer Nooitroester, is het dan onbevestigd werkelijk zo dat de rechtvaardigheid alleen maar even snel haar overjas van mensenhuid aantrok om sigaretten te gaan halen op de dichtstbijgelegen hoek ... en nooit meer werd gezien?

DE WORSTMAN

Geen rotsvaste woonplaats

Brandwaarde

Rechtvaardigheid als onverschrokken wispelturig mobilistische commandogroep

Camouflage

Mijn lieflijk excrementalistische Meneer Brandwaarde

De ene keer als catastrofe van de natuur

De andere keer als volksopstand

En plotseling dan als Nooitroester in Nooitroester's worstkraam

Meneer Brandwaarde

De Worstman trekt abrupt de jaloezie van zijn worstkraam naar beneden.

HELMUT BRANDWAARDE

Had mijn naam nu maar een andere lichaamsvarkensstal van mensenvlees uitgezocht ... dan mijn geboortelichaam.

Zo'n naam is een echte omschrijvingstatoeëring en een omschrijvingstatoeëring is de ultimatieve zin van het leven.

De Fotografen stormen binnen en fotograferen koortsachtig.

TWEEDE AFFECT

Een spaarbankkloket. De Hoofdspaarbankbediende betaalt het Oude Echtpaar heel ritueel geld uit. Brandwaarde hurkt achter hen en probeert met een tandenborstel zijn kostuum te reinigen.

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

legt een bankbiljet neer. Het Oude Echtpaar neemt het eerbiedig tot zich.

In waardigheid door de zin van de tijd van leven verteerd worden, Mevrouw en Meneer, dat is de feestelijke bedoeling van de staat die het waardige verval van de mensen alhier in beheer heeft.

Hij legt een bankbiljet neer, dat het Oude Echtpaar eerbiedig tot zich neemt.

Is het niet altijd wederom aanzienlijk wondermooi het maandelijks pensioen te aanschouwen wanneer het binnenkomt, betrouwbaar als een jaargetijde, regelmatig als een hongergevoel, onvermijdelijk als de behoefte aan een heftig geslachtsverkeer en zeker als de dood?

Het Oude Echtpaar knikt instemmend en de Hoofdspaarbankbediende betaalt weer een bankbiljet uit.

Jaja, de staat is toch het concentraat van zijn zelf verzonnen geschiedenis.

Gewoonweg zingvogelachtig voert hij zelfs nog het kleinste kleine in zichzelf met wormen, zaad en worstresten. Voor geen enkele vreemdschuldige koekoek deinst hij terug met zijn alomvattende voeding.

Hij betaalt weer een bankbiljet uit.

En hoe zult u zich aan de donatievormige geldhumus onderwerpen?

Nee, vertelt u geen uiterlijk vertoon, want hoogstwaarnatuurlijk verkeert u in de aderverkalkende toestand mij de stemmingstoestand van mij met perversionistische verspillingsfantasieën te verschimmelen. Maar ik verzoek om een deemoed voor de levensmiddelen van onze openbare hand. Vleit u het ingewand van u met inheems schuldige voedingsmiddelheden. Omhult u zich kleeftzaam met het zweet van de inheemse textielrevoluties. Lijdt u aan het inheemse als een pas geworpen jong onder een regionalistische worp. Maakt u een buiging en laat u uw verrukking over uw aan de dag gelegde deemoedsdiscipline op uw eeuwig vochtige tongen smelten.

Belooft u het. Garandeert u alles krachtig absolutistisch.

Het Oude Echtpaar maakt knikkend een buiging, trekt zich terug, neemt op een bank plaats en telt genietend het geld na.

Brandwaarde tilt zijn hoofd op en verstart. De Hoofdspaarbankbediende lacht plotseling luid en zwijgt abrupt. Het Oude Echtpaar lacht ook even luid en zwijgt net zo abrupt.

HELMUT BRANDWAARDE

Uw stemregister, ik had het moeten vrezen; Helmut Brandwaarde heet mijn mij toegewezen naam; ik had u moeten bekijken om u bilateraal te kunnen herkennen; ook u bent dus een slachtpinapparaat van de algemene spaarbanken; maar stembekendmakingsregisters, u weet wel, stemregisters zijn internationaal verankerd, geheel volgens het navigatielicht in de algemene wereld, nietwaar?; zeker had ik graag mijn natuurzuivere beroep teruggekregen; en natuurlijk weet ik, dat het hoofd met het vooraanzichtige gezichtsvlak geheven had dienen te worden om mij een herinnering te bezorgen aan uw helder water slurpende persoon bij de worstkraam die de scherpe Balkan-mosterd beheert voor de vereenzaamde darmen van de vogelvrije mensen; omdat ik voor mijzelf ook

geheel onverhuld tot spaarbankbediende ben benoemd tot aan de tijd, toen mijn vormselkostuum is opgehouden mij redelijk te omhullen.

Dus, goedendag, ik wil van een werkeloze in een spaarbankbediende omgeruild worden.

De Hoofdspaarbankbediende lacht plotseling luid en zwijgt abrupt. Het Oude Echtbaar doet het hem na.

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Verkeerd is het van het moerende zijn te zeggen, het ware niet, en van het niet moerende zijn, het ware. Aristoteles, Brandwaarde, en u bent gewoon onomwonden helemaal niet. Dus zou het een economisch-criminalistische leugen zijn een spaarbankbediende te bedienen als een televisietoestel die niet is en dat niet bestaat. Uw beeld van zichzelf is een op nood gebaseerde kreet op de binnenbeenderwand van uw kopvleeslichaam, Meneer Brandwaarde.

HELMUT BRANDWAARDE

Wat? Ik ben helemaal niet opgehangen aan de werkelijkheidsgalg van de natuurrechtelijke spaarbanken?

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

De tekenopeenstapeling, Brandwaarde, die u moet uitstralen, die mag niet zijn, dus mag u niet zijn, dus bent u niet.

Uw kostuum, Brandwaarde, geplaagd door een weerzinwekkendheidsfanatiek bruinachtige consistentie. Of het nu een straathondenstront, braaksel, een eigenmenselijk excrement of een mosterd is. In iedere gevaligheid is het een getranspireerde demonstratiesaus van uw inwendige geaardheid. En uw voor zich uit sudderende vleespasteilichaam en uw binnenin niet ingeloste en volkomen onvervulde vleesknoedelkop zijn zekerzaam overvloedig met straathondenstront, braaksel, met een eigenmenselijk excrement en met mosterd.

Het Oude Echtbaar lacht gekunsteld en applaudisseert voor de Hoofdspaarbankbediende. Deze wuift het genereus weg.

HELMUT BRANDWAARDE

Maar u hebt toch zelf met mosterd ... de vormselgelijkenis ... van mijn kostuum verdreven ...

DE HOOFDSPAARBANKBEDIENDE

Houdt u op met die onzin en stelt u zich voor uw vervuilde oog voor hoe een echt geld met zijn serieuze geldbezitter de binnenwereld van de spaarbank binnendringt om zich bij ons te verbergen en te vermeederen. Dan staat dus het geld met zijn eigenaar voor u en het geld wordt onpasselijk en kotsmisselijk, omdat het door een straathondenstront, door braaksel, door eigenmenselijke excrementen en door mosterd omneveld wordt. Treurig en teleurgesteld maakt dit geld rechtsomkeer en zich uit de voeten, treurig en teleurgesteld, omdat zelfs de spaarbank niet meer in staat is hem, het geld, een onbevleete ontvangenis aan te bieden.